

На основу члана 47а. став 6. Закона о платном промету ("Службени лист СРЈ", бр. 3/2002 и 5/2003 и "Службени гласник РС", бр. 43/2004, 62/2006 и 31/2011), гувернер Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У О БЛИЖИМ УСЛОВИМА, САДРЖИНИ И НАЧИНУ ВОЂЕЊА РЕГИСТРА МЕНИЦА И ОВЛАШЋЕЊА

1. Овом одлуком прописују се ближи услови под којима и начин на који Народна банка Србије води регистар меница и овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу (у даљем тексту: Регистар), садржина Регистра, као и начин брисања података из Регистра.

Меницом у смислу ове одлуке сматра се и електронска меница, која представља дематеријализовану сопствену меницу у смислу закона којим се уређује меница, са одредбом „без протеста“, која се, као скуп података у електронском облику, води, чува и користи у Централном регистру електронских меница (у даљем тексту: Централни регистар).

Централни регистар је саставни део Регистра и представља посебно софтверско решење којим управља Народна банка Србије, у оквиру кога се у складу са овом одлуком, одлуком којом се уређује начин вршења принудне наплате с рачуна клијента и Условима коришћења Централног регистра (у даљем тексту: Услови коришћења), електронске менице састављају, евидентирају у Регистру, предају повериоцима и користе на друге начине, односно у коме се у електронском облику централизовано бележе и чувају подаци о електронским меницама и њиховом коришћењу.

Приступ Централном регистру имају корисници овог регистра, њихове банке и Народна банка Србије.

Народна банка Србије доноси Услове коришћења и објављује те услове на својој интернет презентацији, као и у оквиру Централног регистра.

Корисници се саглашавају са применом Услови коришћења на њих при приступу Централном регистру и коришћењу тог регистра, а физичко лице које преко налога електронског или мобилног банкарства корисника приступа Централном регистру и предузима радње у оквиру тог регистра сматра се лицем које је овлашћено да у име и за рачун корисника прихвати примену Услови коришћења.

2. У Регистру се евидентирају менице по којима су дужници правна лица и физичка лица која обављају делатност (у даљем тексту: дужник) и које су издате у складу са законом којим се уређује меница, односно евидентирају се овлашћења издата у складу са одлуком којом се прописују општа правила за обављање директних задужења по основу овлашћења.

Менице из става 1. ове тачке (у даљем тексту: меница) издате до 31. маја 2004. године и овлашћења из тог става (у даљем тексту: овлашћење) издата пре 1. априла 2010. године не евидентирају се у Регистру, а могу се извршавати кроз принудну наплату.

Овлашћења издата до 30. септембра 2015. године која доспевају за наплату након тог датума – могу се евидентирати у Регистру и извршавати кроз принудну наплату.

Дужник не може издавати овлашћења својој банци и свом повериоцу нити подносити захтев за њихову регистрацију, односно евидентирање у Регистру, почев од 1. октобра 2015. године.

Изузетно од става 1. ове тачке, дужници по електронским меницама не могу бити лица с матичним бројем који је исти за већи број дужника (синдикати, удружења грађана, верске организације и др.).

3. Захтев за регистрацију менице дужник подноси својој банци, и то на обрасцу *Захтев за регистрацију/брисање менице* (Прилог 1).

Захтев за регистрацију менице подноси се банци непосредно, у два примерка, од којих један остаје банци, а други, који банка оверава, задржава подносилац захтева, или се подноси електронски, на начин који договоре банка и подносилац захтева.

Уз захтев за регистрацију менице, дужник банци подноси на увид меницу коју региструје, односно електронски доставља њену копију.

4. У захтев за регистрацију менице уносе се подаци утврђени Прилогом 1.

У захтеву за регистрацију меничног бланкета, који садржи само потпис издаваоца или акцептанта (бланко меница) уноси се серијски број менице, основ по коме је издата и износ из основа.

Код бланко меница код којих није могуће утврдити износ из основа уноси се само серијски број менице и основ издавања.

Ако је дужник по једном основу издао више меница, оне се у захтеву за регистрацију менице уносе под једним редним бројем и везују за један основ.

5. Након што провери да ли су подаци из захтева за регистрацију менице идентични подацима на меници и да ли потпис на меници одговара потпису лица које је картоном депонованих потписа или на други начин уговорен с банком одређено као лице овлашћено да потпише меницу – банка пријем захтева потврђује његовом овером.

6. После издавања потврде из тачке 5. ове одлуке, банка Народној банци Србије електронски доставља податке за евидентирање менице у Регистру, на начин прописан упутством којим се уређује електронска размена података за Регистар.

Ако је банка при слању података у Регистар начинила грешку, исправља ја на начин прописан упутством из става 1. ове тачке.

7. Податке преузете од банака Народна банка Србије објављује на својој Интернет страници, и то наредног дана од дана добијања тих података.

Као датум и време регистровања менице/овлашћења сматрају се датум и време када су на Интернет страници Народне банке Србије објављени подаци из става 1. ове тачке, чиме се дужнику потврђује регистрација менице/овлашћења.

7а. Захтев за регистрацију електронске менице дужник подноси банци електронским путем посредством Централног регистра.

Уз захтев за регистрацију електронске менице, дужник доставља банци податке о електронској меници коју региструје, а ако на електронској меници није уписан износ у коме се може наплатити, захтев за регистрацију електронске менице садржи и податке о основу по коме је електронска меница издата и износу из тог основа.

Након што утврди да је захтев за регистрацију електронске менице и електронску меницу, поднело, односно потписало лице које је картоном депонованих потписа или на други начин уговорен с банком одређено као лице овлашћено да изврши те радње – банка потврђује захтев за регистрацију електронске менице посебном електронском поруком.

После пријема поруке из става 3. ове тачке и под условом да након тога поверилац посредством Централног регистра прихвати пријем електронске менице на коју се ова порука односи, Народна банка Србије објављује на својој Интернет страници податке о тој електронској меници.

Одредбе тач. 3. до 7. ове одлуке примењују се сходно на електронску меницу ако одредбама ове тачке није другачије прописано.

8. Брисање из регистра врши се на основу захтева који може поднети:

- 1) банка дужника која је исплатила меницу/овлашћење с рачуна дужника;
- 2) дужник који сам поседује меницу коју је издао.

Захтев из става 1. ове тачке дужник из тог става подноси својој банци, и то на обрасцу *Захтев за регистрацију/брисање менице* (Прилог 1), односно на обрасцу *Захтев за брисање овлашћења* (Прилог 2), уз достављање менице/овлашћења на увид.

Изузетно од ст. 1. и 2. ове тачке, брисање електронске менице из Регистра врши се на основу:

1) електронске поруке банке дужника да је у потпуности извршила налог повериоца за наплату доспеле електронске менице;

2) захтева за брисање електронске менице који поверилац који је ималац те менице подноси својој банци електронским путем посредством Централног регистра.

Изузетно од ст. 1. и 2. ове тачке, кад је банка поверилац, односно ималац менице за коју је престао да важи основ по коме је издата (отплаћен кредит, престало јемство, угашен рачун и сл.) – та банка дужна је да ову меницу брише из Регистра и да је, ако је у питању папирна меница, након тога врати дужнику који је ту меницу издао.

8а. Банка не може захтевати од дужника да оверава печатом захтев из тачке 3. ове одлуке, меницу или било који други документ који се банци подноси у вези са овом одлуком, осим ако на писмени захтев тог лица није изричито уговорено да је банка дужна да одбије достављени документ који није оверен печатом.

Обавеза банке да одбије достављени документ који није оверен печатом неће се сматрати изричито уговореном у смислу става 1. ове

тачке када је предвиђена једино у општим условима пословања банке на које упућује уговор закључен с том банком – осим ако дужник није у захтеву из става 1. ове тачке изричито тражио да се ова обавеза банке из општих услова пословања примењује на одређени документ који ово лице доставља банци.

9. Менице/овлашћења исплаћени кроз принудну наплату или повучени из принудне наплате бришу се из Регистра.

Менице/овлашћења за које није покренут поступак принудне наплате бришу се из Регистра после истека осам дана од датума доспећа менице/овлашћења.

Народна банка Србије брише менице/овлашћења из Регистра кад од надлежног суда прими решење о отварању стечајног поступка над дужником или решење о отварању стечаја, потврђивању усвајања унапред припремљеног плана реорганизације и обустављању стечајног поступка над дужником или решење о покретању поступка ликвидације над банком или друштвом за осигурање, кад је дужник брисан из регистра код Агенције за привредне регистре, без обзира на основ брисања, као и кад прими решење надлежног суда донето у складу са одредбама закона којима се уређује меница а које се односе на амортизацију менице.

10. На Интернет страници Народне банке Србије објављују се подаци о меницама/овлашћењима који нису доспели на наплату, као и о онима који су доспели а за које је поступак принудне наплате у току, и то са стањем од претходног радног дана.

Народна банка Србије уписује у Регистар привремену меру о забрани извршења менице/овлашћења на основу решења надлежног органа.

11. Банка је дужна да омогући својим клијентима да путем електронског и мобилног банкарства приступају Централном регистру и да путем тог регистра достављају банци захтеве из ове одлуке који се односе на електронску меницу, као и друге захтеве у складу са Условима коришћења.

Банка је дужна да прихвати исправно попуњену електронску меницу коју јој њен клијент достави као средство обезбеђења потраживања банке према том клијенту, односно не може захтевати од тог клијента да јој уместо електронске менице достави папирну меницу.

На основу захтева из става 1. ове тачке, банка је дужна да доставља одговоре на електронске поруке које прими од Централног регистра, у складу са Терминским планом одговора на поруке Централног регистра (Прилог 3).

Ако банка за одређену категорију клијената у својој понуди има више од једног апликативног решења за услугу електронског, односно мобилног банкарства, дужна је да омогући клијенту који користи апликативно решење преко кога није омогућен приступ Централном регистру, да бесплатно пређе на коришћење апликативног решења преко кога је тај приступ омогућен, односно да почне да користи то апликативно решење без наплаћивања посебне накнаде за омогућавање тог коришћења.

Банка може од клијента наплатити накнаду за своје услуге при поступању по захтеву за регистрацију и захтеву за пренос електронске менице, захтеву за авалирање електронске менице и захтеву за повлачење налога за принудну наплату електронске менице из принудне наплате – и то највише у износу двоструке накнаде коју Народна банка Србије наплаћује од банке за достављање тог захтева у складу са одлуком којом се уређује јединствена тарифа по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге.

Банка не може да од клијента наплаћује друге накнаде за услуге које нуди и пружа у вези са Централни регистром, осим накнада из става 4. овог члана.

11а. На захтев корисника Централног регистра који је дужник по одређеној електронској меници или је ималац одређене електронске менице, Народна банка Србије израђује и доставља том кориснику званичан извод о електронској меници, у складу са Условима коришћења.

Извод из става 1. ове тачке је веродостојна и јавна исправа која се у парничном или извршном поступку по електронској меници доставља уместо папирне менице, и која садржи све податке који су у тренутку њеног сачињавања уписани на електронској меници у Централном регистру, укључујући податке о потписнику или потписницима електронске менице, као и податак о новчаном износу који је до тог тренутка наплаћен од дужника на основу налога повериоца за наплату доспеле електронске менице .

___ 12. Менице/~~овлашћења~~ по којима је банка дужник – банка доставља Народној банци Србије на начин прописан упутством из тачке 6. ове одлуке, осим када се ради о електронским меницама.

12а. Прилози из ове одлуке одштампани су уз ту одлуку и њен су саставни део.

13. Ова одлука објављује се у "Службеном гласнику РС" и ступа на снагу 1. фебруара 2012. године.

О. бр. 17
27. јула 2011. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
др Дејан Шошкић, с.р.